

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 250. — ŠTEV. 250.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 24, 1923. — SREDA, 24. OKTOBRA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

BAVARSKO STANJE OGROŽA KABINET

Če ne bodo na Bavarskem razmere v najkrajšem času urejene, bodo izstopili socialisti iz Stresemannovega kabineta. — Posledica tega bo meščanska vlada ali pa razpust državnega zbora. — Kakorhitro bi se finančno stanje nekoliko izboljšalo, bi bilo vse dobro.

Berlin, Nemčija, 23. oktobra. — Vladni krogi so prepričani, da se Stresemannov kabinet ne bo mogel dolgo časa vzdržati na površju.

Pri prihodnjem sestanku državnega zbora se Stresemannu najbrže ne bo posrečilo dobiti zaupnice.

Če se ne bodo razmere na Bavarskem v najkrajšem času uredile, bodo socialisti izstopili iz Stresemannovega kabineta.

Posledica tega bo meščanska vlada, ki pa ne bo imela pri ljudstvu posebnega vpliva.

Če se pa meščanska vlada ne bo mogla vzdržati, bo državni zbor razpuščen, in vršile se bodo nove volitve.

Razni borzni listi izjavljajo, da bi se razmere v Nemčiji znatno izboljšale, če bi bilo mogoče že vsaj za silo urediti nemške finance.

Socialisti so odločno proti Kahrovi vladi, ker vedo, da je vse fašistovsko gibanje na Bavarskem naperjeno direktno proti njim.

Monakovo, Bavarsko, 23. oktobra. — Bavarska je poslala nemški vladi neke vrste ultimatum.

V svojem proglasu pravi, da bi bila zveza med Berlinom in Monakovom mogoča, če bi bil državni brambni minister Gessler takoj odstavljen in če bi dobila Bavarska novo ustavo.

To sta dva najmanjša pogoja za obnovo medsebojnega prijateljstva.

"PRESIDENT WILSON" REŠIL V DUISBURGU JE PROGLAŠE POSADKO.

Parnik President Wilson, katerega lastuje Cosulich četa in ki je Slovenecem dobro znan, je rešil ofirje in posadko štirjarbolne jadrnice "Portugese" v bližini Azorskih otokov. Rešeno delo je bilo izvršeno v soboto ponoči, kakor naznanja brezplačna brzojavka, ki jo je prejelo tukajšnje zastopstvo omenjene družbe.

Ko je parnik zagledal jadrnico, je bila slednja v plamenih, in posadka jo je zapustila. Morje je bilo zelo nemirno, zato je bila rešitev jako težavna. Robert Stuparič, kapitan parnika, je ukazal spustiti v morje rešilni čoln, v katerega so se potem rešili brodolomci.

Parnik "President Wilson" je odpoval dne 11. oktobra iz New Yorka proti Trstu.

OKUPACIJA VLADNEGA POSLOPIJA V RONNU.

Berlin, Nemčija, 23. oktobra. — Iz Bonna poročajo, da so tam separatisti zasedli vladno poslopje. Okupacija se je završila brez prelivanja krvi.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah:

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:
Rasplošila na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš na hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din.	\$12.90
2000 Din.	\$25.60
5000 Din.	\$63.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej od 15 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:
Rasplošila na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Medru.

200 lir	\$10.00
300 lir	\$14.70
500 lir	\$24.00
1000 lir	\$47.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej od 15 centov za poštnino in druge stroške.

Na polikajne, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujejo po možnosti le posredni posred.

Vrednost dinarjev in lir sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakega. Računamo po ceni onega dne, ko nam določe poslani denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKS STATE BANK
23 Cortlandt Street
New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

POVZROČITELJ FILIPINSKEGA GIBANJA.

Slika nam predstavlja Manuel Quezona, ki je duševni vodja onih Filipincev, ki niso zadovoljni z Ameriko, posebno pa ne z ameriškim gubernijem Woodom. Sovražstvo napram Amerikancem neprestano narašča. Vsak trenutek lahko izbruhne revolucija. Amerikanci, ki prebivajo na filipinskih otokih pravijo, da se jim zli kot da bi živeli na ognjeniku.

MINISTR. PREDSEDNIK SMUTS O FRANCJI

Ministrski predsednik Južne Afrike zahteva, naj se takoj skliče posebna konferenca, na kateri mora biti brezpartijsko zastopana tudi Amerika.

London, Anglija, 23. oktobra. — Južno-afriški ministrski predsednik je imel danes ob priliki nekega banketa jako značilen govor, v katerem so posebno pomembni naslednji odstavki:

— Versaillesko mirovno pogodbo je podpisalo veliko število mož. Med temi so pa danes morda samo trije ali štirje, ki se vedno zavzemajo odgovorna mesta. Tudi jaz sem eden izmed njih. Odgovornost za ono, kar se je zgodilo v Parizu, mi pa vedno teži na vesti. Mirovno pogodbo sem podpisal s protestom, ker sem že vnaprej slutil, da ne bo pomenila ničesar dobrega. Evropo je treba rešiti. To se pa mora zgoditi takoj, da ne bo prepozno.

V najkrajšem času je treba sklicati tozadevno konferenco, pri kateri bodo zastopane tudi Zdrženice države. Poziv se ne tiče toliko materialne kot moralne pomoči. V tej temi uri poginja Evropa vsled premalo pravičnosti. Vsi evropski narodi se z zaupanjem obračajo na Ameriko.

S francoskim narodom globoko simpatiziram, odločno pa obsojam francosko politiko. Francoska politika je grobokop Evrope.

Zaenkrat je edini namen francoske vlade združiti Nemčijo. Če se ne bo pravočasno izpametovala, bo sama storila pod temi razvalinami svojo nečedno smrt.

IZID DRŽAVNO-ZBORSKIH VOLITEV V AVSTRIJI.

Dunaj, Avstrija, 23. oktobra. — Šele danes je bilo mogoče dognati natančne uspehe državno-zborskih volitev. Zmagale so meščanske stranke, ki imajo v novi državni skupščini 99 mandatov. Socialisti jih imajo 66.

Vsenemci so imeli prej enindvajset mandatov, sedaj jih imajo pa dvanajst.

Socialisti so dobili na Dunaju 150,000 glasov več kot pa pred tremi leti.

METODISTOVSKI ŠKOF O RUSKIH RAZMERAH

Duhovnikom se ne godi nobena krivica, toda vlada jim je prepovedala vmešavati se v politiko. — Boljševiki za odpravo nepismenosti.

New York, N. Y. 24. oktobra. — V New York se je vrnil iz Rusije metodistovski škof Edgar Blake, ki se je udeležil v Rusiji verskega cerkvenega koncila. — Šof Blake je imel v New Yorku na seji metodistovskih duhovnikov obširen govor, v katerem je očrtal razmere v Rusiji. Značilno je, kar pove o Rusiji ta duhovnik, ki je vse prej kot komunist ali boljševik. Ta visoki cerkveni dostojanstvenik je potrdil vse ono, kar je pred njim povedalo že več ameriških senatorjev, ki so se vrnili v Ameriko iz Rusije, kjer so študirali tamošnje politične in gospodarske razmere. — Škof Blake je očrtal rusko cerkev pod carističnim sistemom ter z laskavo besedo ocenil sedanji boljševiški režim, ki stremi za tem, da demokratizira religijo.

Škof Blake je ostro obsodil gotovo ameriške liste, ki hote ali ne hote priobčujejo neresnična navlečevanja na rovaš sovjetske vlade, ki se večinoma vsa izmišljena, neresnična in podla. Mesti Petrograd in Moskva je opisal kot dve varnejši mesti kakor pa katerikoli mesto v Zdrženih državah z istim številom prebivalstva. — Proslava prvega majnika je praznovala rusko delavstvo nad vse dostojno in mirno. Toda čujmo, kaj pravi:

— V Rusijo sem prišel v dvomih. Reklo se mi je, naj se varujem, kajti ulice Petrograda in Moskve so nevarne, zlasti za tujca. Priznati moram, da bi ne bi šel v Rusijo, če bi me ne bila zvala tja kakor dolžnost. Toda pozneje se je izkazalo, kako neutemeljena je bila moja bojazen. Šel sem kamorkoli se mi je zdelo, in sicer podnevi in ponoči. Ulice so mirne in na njih vlada red. Z gotovostjo trdim da je varnejše hoditi po moskovski kakor po newyorški ulici.

— Mnogo se mi je tudi povedalo o vandalizmu, ki ga baje uganjajo boljševiki. Oni so baje oplenili cerkve ter oskrnili oltarje. Bil sem pri službi božji v moskovski katedrali, kjer sem se imel priložnosti prebrati na svoje lastne oči. Slovitve slike in ostali nesmrtni umotvori ruske umetnosti vise in stoje na svojih mestih. Niti ena slika ni bila odstranjena. Službi božji je prisostvovalo preko 10 tisoč ljudi. Boljševiki niso nikjer posegli v zadeve bogoslužja. Danes deluje v Rusiji petdesettisoč duhovnikov, in sicer samostojno, in pa po diktatorstvu boljševizma, kakor to naglašata tukajšnje časopisje. Edina zahteva boljševikov je ta, da se morajo duhovniki posvetiti svoji službi ter pustiti politiko na stran.

Ruska pravoslavna cerkev, katere najvišji glavar je bil car, je bila odločna nasprotnica svobode — bila je zagovornica in agentinja reakcije. Ko je bil car strmoglavljen, se niso ruski cerkveni glavarji strašili nobenih sredstev, s katerimi so lahko med ljudstvom črnili in natočevali sovjetsko vladno. Nič čudnega, kajti cerkev je bila edina organizacija v Rusiji, ki se je lahko spustila v boj s sovjeti. Vsled svojega antagonizma in nazadnjaštva je cerkev sovražila sovjetske voditelje, hkrati pa se jih — bala. Res je, da kadar so sovjetski oblastniki zalotili reakcijske duhovnike, ki so delovali proti vladi ter rušili med prostim ljudstvom zaupanje do nje, da so jih dali zapreti. Resnica je tudi, da so člani sovjetske vlade ateisti ali brezbožniki.

— Boljševiki niso nikoli perse-

VELIKI NEMIRI PO NEMŠKIH MESTIH

V Hamburgu so se završili veliki nemiri. — Dvajset oseb mrtvih, stopetdeset ranjenih. — Včeraj so dospele vladne čete v Drahdane. — Akcijski odbor, ki ima pravico proglasiti generalni štrajk. — Separatisti nimajo na Porenskem posebnih uspehov.

Berlin, Nemčija, 23. oktobra. — Danes so izbruhnili veliki nemiri v Hamburgu. Zvečer mesto še vedno ni bilo pomirjeno. Nekatere ulice so demonstranti zabarikadirali. Popoldne se je završilo več vročih spopadov.

V pristanišču počiva vse delo. Ponekod štrajkajo delavci, ponekod so pa gospodarji zapirali svoje tovarne.

Draždani, Nemčija, 23. oktobra. — Danes je dospelo sem par močnih oddelkov državne brambe. Prebivalstvo je vladne vojske mirno sprejelo.

Pirna, Nemčija, 23. oktobra. — Ko so danes dospeli sem državni brambovci, so civilisti streljali nanje.

Vojski so odvrgli z ognjem.

Draždani, Nemčija, 23. oktobra. — Tukaj se je ustanovil akcijski odbor, ki ima pravico napovedati generalni štrajk.

Berlin, Nemčija, 23. oktobra. — Pri spopadih, ki so se vršili v Hamburgu med lačno ljudsko množico in policijo, je bilo mrtvih dvajset oseb, nad 150 jih je bilo pa ranjenih.

Malo je manjkalo, da ni razburjena ljudska množica zasedla nekaj policijskih postaj. Demonstranti so se šele tedaj umaknili, ko so dobili policisti ojačenja. Policisti imajo pet mrtvih in dvajset ranjenih.

Neko poročilo pravi, da je bilo med množico, ki je oblegala policijske stražnice, veliko število žensk.

Po ulicah je bilo toliko ljudi, da kare cestne železnice niso mogle voziti.

London, Anglija, 23. oktobra. — Iz Aachena poročajo, da je danes jutraj izgnala policija separatiste iz vladnih poslopij. Separatisti so izgubili vso veljavo. Vse mesto je pod močno policijsko kontrolo.

Separatistično gibanje se je povsod izjalovilo.

Berlin, Nemčija, 23. oktobra. — Oficijelno se je moglo dobiti danes za dolar, štirideset tisoč milijonov mark.

Neoficijelno so pa plačevali za dolar sto tisoč milijonov mark.

kutirali ali preganjali verskih organizacij, zahtevali so pa od njih, naj ne razširjajo svojega delovanja preko svojih označenih mej, do česar so bili popolnoma upravičeni. S svojega stališča so imeli popolnoma prav. Reakcionarni element je že davno izginil s površja. Pravoslavni duhovniki, ki se sedaj sami sramujejo koruptivnega in nazadnjaškega delovanja cerkve, so se sedaj združili v naporo, da reformirajo cerkev. Stavili so si za svojo zadačo, da morajo cerkev demokratizirati, in v veliki meri se jim je to tudi že posrečilo.

Škof Blake je nato dejal, da ni tajiti, da se med rusko mladino z rapidno naglico širi ateizem ali brezboštvo. To je karakteriziral kot poglavito nevarnost Rusije. Pozival je ameriško intervencijo, ki naj skusi zatreti to protiversko gibanje, in sicer z invazijo skozi vlna vrata, ki so odprta v Rusijo — vrata cerkve.

Ko je bil strmoglavljen car, niti ni znalo 83 odstotkov ruskega ljudstva niti brati niti pisati. — Sovjetska vlada si je dala za določeno, da ne sme biti v Rusiji po desetih letih nobenega analfabeta več. — Ta idealna želja ruskih oblastnikov se v desetih letih sicer ne bo še uresničila, toda neki sovjetski uradnik mi je zatrdil, da bo leta 1927 v Rusiji 50 odstotkov pismenih ljudi. Ruska vlada je izdala ukaz, da se morajo vsi njeni vojaki naučiti pisati in čitati. Častniki so takoj pričeli s poučevanjem, in danes se lahko reče, da v ruski armadi ni več nepismenosti. — Vseh 600.000 vojakov, ki jih ima danes Rusija, zna brati in pisati. Informiran sem bil, da bo z januarjem 1924 opravljena nepismenosti tudi pri vseh delavskih uradnikih. Te unije so v par kratkih letih naučile milijone svojih članov branja in pisanja.

Kakor smo že zgoraj rekli, so izjave tega škofa in vseh ameriških senatorjev, ki so priučevali razmere v Rusiji, nad vse značilne, kajti njim ne more nihče očitati, da so pospeševali ali zagovarjali komunizma. So pa mogoče, ki

MASARYKOV MNEJENJE O NEMČIJI.

London, Anglija, 23. oktobra. — Predsednik češkoslovaške republike, Masaryk, ki je včeraj dospel sem, ni še izgubil glede Nemčije zadnjega upanja.

Časnikarskim poročevalcem je rekel:

— Nemčije ni mogoče razbiti v kose in uničiti. V nekaterih nemških državah se vrše politične izpremembe. Te države, ki so bile vedno več ali manj neodvisne, utrjujejo, svoje stališče, napram Berlinu. To pa ne pomenja nič drugega od tega, da se bo težje, ki je sedaj v Berlinu, prelozilo kam drugam.

Predsednik Masaryk ne smatra sedanjega položaja v Nemčiji resnim. Predsednik Masaryk je baje tudi sestavil načrt, potem katerega bi bilo mogoče Francijo zopet sprijazniti z Anglijo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKO NARODNO

Owned and Published by

Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK BAKER, President

LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For sale in whole lots in America	For New York in whole lots
100 copies \$10.00	100 copies \$10.00
500 copies \$45.00	500 copies \$45.00
1000 copies \$85.00	1000 copies \$85.00
5000 copies \$375.00	5000 copies \$375.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" is a weekly paper (except on Sundays and holidays).

Do not send money to the publisher for the paper. Send it to the publisher of the paper. The publisher of the paper is the publisher of the paper. The publisher of the paper is the publisher of the paper.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Telephone: Cortlandt 2275

33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

TRADES UNION COUNCIL

NEW YORK CITY

PREMOGOVNA INDUSTRIJA

Zvezna premogovna komisija je izdala novo poročilo, v katerem dolži kapitaliste, ki prodajajo premog na debelo, sleparije.

Kdor vodi svojo trgovino z 200 procenti profita, ne more biti poštenjak. Prodajalci premoga imajo pa več kot dvesto procentov.

V splošnem ne vsebuje najnovejše poročilo ničesar novega.

Javnost je bila že zdavnaj prepričana, da je med premogovnimi baroni in prodajalci na drobno nekdo, ki žene cene v višino ter na ta način takorekoč onemogoča, da bi si delavec, ki v mestu malo zasluži, segel svoje stanovanje.

Manjkalo je edine dokazov. Zvezna premogovna komisija jih je dobila. Sedaj se pa pojavi vprašanje, če bo to kaj pomagalo, če se bodo vsled tega znižale cene premogu?

Kongres bi lahko dosti storil, samo če bi hotel. Zaenkrat pa še ni uveljavljena nobena tozadevna postava. Skrajni čas je, da stori narodna zakonodaja vse, kar je v njeni moči, da zaščiti prebivalstvo.

Premogovna komisija je javni obrat, ki mora biti na vsak način pod državno kontrolo. Kar je bilo pri drugih obratih mogoče, je mogoče brez dvoma tudi pri tem. Problem je vsestranski, kajti tiče se vsake posamezne družine v združenih državah.

Zvezna premogovna komisija je tudi stavila par predlogov.

Priporoča ustanovitev zvezne oblasti, ki bi regulirala dobike.

Premogu je treba določiti stabilno ceno. In ta cena naj bi bila veljavna ne glede na število in pohlep prekupečevalcev.

Če bi tozadevno odločbo sprejel kongres, bi po dolgih letih brezdelja že vsaj nekaj dobrega storil.

Število prodajalcev na debelo bi bilo treba znižati. Teh prodajalcev se je zadnja leta pojavilo kot gob po dežju.

Na ta način bi bil odpravljen temeljni vzrok neznosne draginje.

Končno poudarja komisija, da morajo dobavo in razdelitev premoga kontrolirati lokalne oblasti.

Ko se pojavi največja potreba, naj lokalne oblasti skrbijo, da bo vsak založen s premogom. Sedaj je pa bač nasprotno. Dočim narod zmrzuje, imajo prekupečevalci nabito polne zaloge.

Če noče premogovna komisija poskrbeti, da bodo ljudje pozimi na gorkem, mora napraviti kongres potrebne korake.

Napravil jih bo pa le v slučaju, če mu bo javnost potem svojih zastopnikov zapovedala.

Finančni položaj in denarstvo Rusije.

Na ruskem poslanstvu v Berlinu je Sokolnikov, ljudski finančni komisar, razložil finančni in vrednotnopolitični položaj Rusije, 17. septembra tega leta. Ruski proračun izkazuje pri izdatkih zadnjih mesecev sledeče številk: — to so samo proračunski izdatki, ne faktični jih 17. septembra še ni mogel vedeti; za julij 140 milijonov zlatih rubljev, za avgust 160, za september 170. Teh 170 milijonov bodo takole pokrili: 110 milijonov z rednimi dohodki davkov, carine itd.; 15 milijonov z izdajo sovjetskih rubljev, tako z dolgoročnim zlatim posojilom, ki bo prvo te vrste v Rusiji, s kratkoročnimi zlatozakladnimi nakazili finančne komisariata, s krušnim posojilom in z zlatimi obligacijami železnice.

Te številke nam odkrijejo nad vse zanimivo strukturo ruskega denarstva. Potem ko je bila začela sovjetska Rusija s krušnim posojilom prve poizkuse za vzpostavitev dolgoročnega državnega kredita, je prešla sedaj k zlatemu posojilu. Tistih 15 milijonov sovjetskih rubljev ni niti desetina proračuna. Sokolnikov je izjavil, da bi sovjetska Rusija, če bi bilo potrebno, natiskalnica bankovcev lahko pogrešila, da se pa temu sredstvu toliko časa ne odreče, dokler ni ruski finančni položaj popolnoma utrjen. To pa sedaj še ni. Prehod k paralelni vrednosti, ki se je izvršil v decembru 1922 z vpeljavo zlatega červonca, se je dobro obnesel. — Pomislimo na sedanji položaj Nemčije, ki bo zaenkrat operirala s tremi paralelnimi vrednotami. Da ne bi cirkulacije papirnega rublja preveč utesnili, da bi torej še zmiraj lahko pobirali inflacijski davek, so razdružili zlati denar navzdol samo do enega červonca, kar odgovarja desetim zlatim rubljem. S tem razdruženjem samo do gotove meje so potegnili trdno mejo proti prevelikemu prodiranju červonca v mali promet. Červonci nima zamenjalne dolžnosti z zlatu ali devizah, stabilnost vrednosti mu daje državna banka. Ta banka ima tudi relativno velik devizni sklad, ki ni nič drugega kakor ogledalo aktivne trgovske bilance. Aktivnost bilance pa podpira tudi odredba, da mora biti uvoz za najmanj 10% manjši kakor je izvoz. Sokolnikov je rekel, da bodo s tiskanjem sovjetskih rubljev najbrž v devetih mesecih popolnoma prenehali. Potem bi bila denarna reforma končana, pa-

ralelna vrednota odstranjena in s prehodom k zlati vrednosti vpeljana končno vrednotna reforma. Uporabljali bodo tudi še srebro in pa papirni denar, ki ga bo lahko zamenjali s srebrnom. Srebro bo pa vpeljavano samo kot drobiž. Ali nas ne spominja vse to na sedanjo nemško reformo? Če niso poralelizma prevzeli Nemci od Rusov?

Sedanji denarni obtok v sovjetski Rusiji obstoji v znesku dveh tretjin iz červonca, ki ima stalno vrednost, samo ena tretjina je papirni denar. Kredituje se popolnoma ločil od papirne vrednote in je prešel brez izjeme k računanju v zlatu. Cene na Ruskem so z ozirom na novo zlato vrednoto samo okoli 25% nad mirovnimi cenami. Dočim znaša delovna draginja 50%. Sokolnikov pravi, da se bo tudi zunanja trgovina lepo razvijala; lani je znašala 225 milijonov zlatih rubljev, letos pa računajo na 400.

Računanje v zlatu ima v Rusiji popoln uspeh.

Novice iz Slovenije.

Poroka.

Novem mestu se je poročil Leonard Jurčič, carinski uradnik, z Viktorijo Piskar iz znane poštene rodovine. Poročil ju je prošt dr. Elbert v svoji kapeli. Kot prič so prisostvovali gg. kanonik, Jakob Porenta in višji revident državne železnice.

Umrli je v Ljubljani

Framiška Kozlevčar, mati Josipa Kozlevčarja, uradnika Mestne hranilnice ljubljanske.

Kandidat smrti.

Hlapec Jožef Osredkar iz Medvoda, zaposlen pri posestniku Jeseni, si je skušal dne 3. oktobra prerezati vrat. Težko poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Njegovo stanje je kritično. Vzrok samomora je neznan.

Tatvina v Ptuj.

Kapetanu Živku Stamatoviču so neznan izumovci odnesli več predmetov v vrednosti 20,000 K.

Dva velika vloma.

Dne 27. septembra je bilo vlomljeno pri učitelju Franu Dularju v Straški gori. Storičilo so odnesli nekaj obleke in perila, 290 Din gotovine in zlato damsko uro, vse skupaj v vrednosti 6185 Din. Najljše so bile ukradene tudi hranilnične knjižice na ime Vrtinik z števila 37,000 Din.

V noči od 29. na 30. septembra je bil izveden v prostore lesnega trgovalca Vinka Jana v Zgornjih Gorah drzen vlom. Ukradeni sta bili dve lovski puški, nekaj obleke in perila ter obligacija državnega posojila za 10,000 Din. Skupna škoda znaša 30,000 Din.

Zatvoritev pošt.

Dne 29. septembra je prenehala poslovati pomožna pošta Obrež ob Dravi. Hkrati je začel dostavljati selski pismošost te pošte vsak dan razen nedelj tudi v vasi Obrež in Grabe.

Dne 30. septembra je prenehala poslovati za letošnjo sezono pošta Sv. Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru. Hkrati se je otvorila tamkaj pomožna pošta z istim nazivom.

Po odredbi poštnega ministrstva je prenehala pošta Unec polovati. Njen okolišč se je priključil pošti Rakel.

Stavbeno gibanje v gorenjski metropoli.

Iz Kranja poročajo: V malokaterem slovenskem mestu se je v letošnji stavbeni sezoni gradilo toliko, kakor v Kranju. Čimbolj se bliža sezona h koncu, tembolj mrzlično se deluje in skuša spraviti še nedograjene stavbe pod streho.

Pod Jelenovim klancem, kjer je za socialne potrebe vneti sedanji občinski svet na svojočasni predlog dr. Sabothija odstopil stavbene parcele po Din 125 za 1 kvadrat meter, sta dve lični stavbi že pod streho. Večja, to je vila g. Lekarja, je že pokrita in se ometuje, manjša, last g. Vinka Batiča, je tudi že skoro dograjena; vodovodni nadzornik g. Tesar je istotako že gotov s temelji svoje stavbe, ki je namenjena v lepem domačem narodnem slogu. Prepovedna je bila prestavitve mestnih tehtnic. Delo se izvrši brez najmanjše obremenitve mestne blaginje. Donos tehtnic za mesto se bo pa s tem gotovo povečal. Veletrgovca Franjo Majdič zida na periferiji mesta veliko moderno trgovsko hišo s skladiščni in gospodarskimi poslopiji, ki bodo tudi še letos pod streho. Elektranar Pavel Mayr dokončuje svojo novo napravo, ki bo imela desetkratno prejšnjo kapaciteto, ter bo v veliki meri lahko krila potrebe mesta. V polnem razumevanju obstoječe stanovanjske ničarije preseljuje isti gospod objekt, v katerem je bil prej v obratu pomožni elek-

trični stroj, v stanovanjsko hišo za svoje nastavnice. Miro Peterlin je dogražil in pokril lično stavbo, v kateri bo v prvi vrsti poskrbljeno za samsko stanovanje; v bližini namerava postaviti veletržec Anton Majdič lepo vilo. Razveseljuje je vest, da namerava tudi lekarnar Fran Šavnik parcelirati in oddati v stavbene namene svoje obširno posestvo kraj "Zvezde", ki je bilo dosedaj velika ovira razvoju mesta proti severu. Odločitev g. Šavnika je tembolj umestna, ker smo prepričani, da bo cel kompleks v par letih zaidan. Rudolf Jeglič je lično prezidal svojo stanovanjsko hišo. Na lepe prostore nad savskim dreveredom je postavil obširno gospodarsko in stanovanjsko poslopje podjetni Perjak; v neposredni bližini istega si je zgradil mestni tesarski mojster Pernuš novo stanovanje in obrtne prostore.

V sredini mesta restavira občinski svet svojo pred dvema letoma po zaslugi gospodov župana Pirc, bivšega župana Blaka in podjetnega ravnatelja Pirea ugodno kupljeno starodavno hišo kranjskih vojvod, ki obeta postati ena najlepših mestnih hiš. V kratkem se preseli mestni občinski urad v to hišo, ker dosedanj skromni in nad vse slabi občinski uradni prostori nikakor niso bili mestu v ponos. Mestna posvetovalnica je pa že preseljena v starodavno vojvodsko dvorano, ki ima prekrasne portale in lesen strop iz leta 1637. Spomladaj se baje začne restavrirati to poslopje tudi od zunaj v prvotni obliki.

Veleindustrijalec Vinko Majdič je prejel novo moderno turbino, katere je namenjena zgraditvi velike električne centrale na Savi; delo je v polnem teku.

Največje delo sedanjega mestnega sveta je gotovo privabitev velikih tekstilnih tovarn, katere se gradi na prostiranem, dosedaj praznem pašniku pod Gaštemjem. Do strehe je končana 3000 kvadratmetrov obsegajoča stavba, v kateri bo nameščena tkalnica, vendar je to šele četrta nameravana prve stavbe. Poleg iste so se te dni začeli kopati temelji druge, za sedaj 6000 kvadratnih metrov obsegajoče stavbe za tiskarno in belilnico, ki bo prva v naši državi. Ta stavba je namenjena v celotni izmeri 18,000 kvadratnih metrov. Jugoslovansko - češka tvornica bombažnih tiskarnin delniška družba v Kranju se nazivlje to velepodjetje, gradi že na južnem delu istega prostora po iniciativi mestnega županstva tri stanovanjske hiše s tridesetimi stanovanji, od katerih bodo dve v najkrajšem času izgotovljeni. Gradbo tovarn je prevzela tvrdka "Slograd", ki jih izvršuje pod vodstvom inženirja Pirkmajerja z uprav ameriškanskega naglisa.

Končno dobiva tudi naš kolo-dvor drugo lice; v kratkem zasveti tudi tu prepotrebna električna luč.

Impozantna stavba Narodnega ožnosa Sokolskega doma se v podrobnostih v prednji fasadi izvršuje ter bo v kratkem sama hvallila svojega mojstra prof. Vurnika in ves odbor. V spodnjih prostorih so že nastanjene delavnice edine puškarske šole v državi. Čuje-mo, da se dela z vso paro na to, da bodo notranji prostori že to zimo vsaj zasloni uporabni za običajne zimske prireditve.

Večina meščanov je prepleksala ožrnosa olepšala svoje hiše, mnogi so poskrbeli tudi za nove trotoarje, kar vse napravlja ugoden utis na posetnike našega mesta. Kranj se razvija in napreduje, vsem pa daje dober vzgled vestno in dobro občinsko gospodarstvo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V SPOVEDNIH DRŽAVAH.

Peter Zgaga.

Zadnja poročila javljajo, da so komunisti zavzeli Hamburg.

Naj pride, karkoli hoče. Naj pridejo boljševiki, komunisti, naj Trocki osvoji Nemčijo.

Slabše ne bo nikjer kot je pod francoskim gospodstvom.

Italija odpravila slovenske šole po Primorju. Večinoma vse sred-nje šole so že nadomestili z itali-janskimi.

Ta politika je slaba. Jezika se človek, posebno pa otrok zlahka priuči. Toda gorje Italijanom, če bodo naši fantje govorili pristno italijanščino ter obdržali v srečo sveto slovensko oporoko svojih slovenskih očetov.

V Avstriji ga ni bilo skoraj človeka, ki bi govoril tako klasično nemščino kot pokojni dr. Krek. Ko je govoril v državnem zboru, so se nemški inteligenti naslajali na njegovih besedah.

Ne glede na to, pa ni bilo še nikdar na Balkanu tako pametno navdušenega Jugoslavana, in ga morda ne bo še leta in leta, kot je bil pokojni Krek.

S pomočjo italijanščine bodo naši ljudje lahko poudarjali svoje težnje, in s pomočjo tega jezika bodo lahko marsikaj prepričali, kar se kuje in kar se bo kovalo proti njim.

Poglavitno je seveda vprašanje, če se jim bo zdelo vredno boriti se za ostanke svojega trpečega naroda v Primorju.

Nemčija je zaenkrat razbita na štiri dele.

Berlin z okolico in severom ima staro nemško politiko. Diktirali, kadar je mogoče, izogibati se in iskati stranskih vrat, kadar je diktanda nemogoča.

Na Bavarskem so fašisti. Hodi-jo v črnih srjajah, ki so črne vsled umazanca, ne pa vsled črne barve.

Saška je komunistična. Porenska je osnovala neodvisno vlado, ki pljuje na Berlin in škili proti Parizu.

Še pred par meseci bi lahko iz sesala Francija iz Nemčije milijarde in milijarde zlatih mark. Sedaj bo pa morala kmalu pre-križati račun, ki ga je delala brez krmelarja.

Berlinska vlada bo rekla, da ne more plačati, ker kontrolira samo pečico nemškega prebivalstva.

Saški komunisti bodo rekli, naj pošlje Francija račun gospodarju v Moskvo.

Bavarski fašisti bodo rajši umi-rali za domovino kot da bi privo-sili Poincareju zadnjo večerjo.

Porenskim separatistom bo pa moral šteti Pariz lepe denarce, če jih bo hotel obdržati pri življenju.

Ta je današnji politični položaj na Nemškem.

Poincare je seveda drugih mi-sli. Stresemann drugih, in kot pravi-jo, se tudi kajzerju zaenkrat še ni zmedlo v glavi.

Namesto, da bi Francija pred par meseci posnela smetano, bo morala sedaj golitati siratko, ki ji bo obležala do zadnjih dni v želo.

Pa naj bo, kakor hoče. Slabo je za Nemčijo, slabo je za Francijo.

Brez vsakega najmanjšega dvo-ma bi bilo pa mnogo slabše za ves svet, če bi v svetovni vojni slučaj-no Nemčija zmagala.

Marsikateri čisti dobiček je umazan.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednosta

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Preednik: RUDOLF PERDAN, 323 E. 155 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Začasni blaginjski LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blaginjski nepriznani smrtinik: JOHN MOVERN, 412 - 13th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 699 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4222 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 353 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne poslojave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na pred-sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišni-sprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom na obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Požar v dekliški gimnaziji.

V mestni ženski gimnaziji v No-vem Sadu je izbruhnil požar vsled nepazljivosti šolskega sluga. Po-žarni brambor se je posrečilo loka-lizirati požar. Navzle nastali pa-niki ni bilo nobene nesreče.

Nesreča v rudniku.

V premogovniku pri Aleksincu se je prigodila težka nesreča, pri kateri je 10 rudarjev izgubilo živ-ljenje. V nekem rovu se je poja-vil dušiljni plin, v katerem se je zadušilo deset delavcev.

Roparski napad v Bosni.

V okolici Berčka je skupina raz-bojnikov v vojaških uniformah napadla hišo bogatega veleposes-nika Hlenrika Pfaffa. Ker napade-ni ni imel denarja doma, so ga ro-parji eskortirali k premožnemu mlinarju Subotiču, kjer je moyal v svojem imenu najeti posojilo 60,000 Din ter se zavezati, da vrne posojilo najpozneje v treh dneh. Izposojeni znesek so roparji za-plenili ter potem izginili v gozdu. Orožniška postaja je bila sicer ta-koj obveščena o dogodku, vendar je zasledovanje roparjev ostalo doslej brezuspešno.

Križa v tržaškem fašistovskem časopisju.

"Popolo di Trieste" od 5. okt. poroča, da je odstopil njegov po-litični ravnatelj inž. Giovanni Me-neghini. Pravijo, da pomeni ta od-stop skorajšnji smrt fašistovske-ga glasila v Trstu.

Kraljica noče dojitje.

Beogradski "Balkan" stavlja kraljico Marijo za vzgled dobre

matere in piše: "Kraljica Marija se je odrekla vsemu, kar bi jo la-hko zaviralo v materinskih dolžno-stih. Ko so ji rekli, da bi kazalo deliti za malega prestolonasledni-ka dojitje, je kraljica kratko, jas-no in odločno izjavila: — Ne ma-ram nobene dojitje. Jaz sem to dete rodila in hočem, da iz mojih prs prejema moč in življenje."

Slovenes sprejem splitskega škofa.

V soboto 29. septembra je puš-pel v Split novoimenovani škof dr. Kvirin Klemen Bonifacić. Me-sto je bilo okrašeno z zastavami in prebivalstvo je priredilo nove-mu škofu burne ovacije. Škof se je podal takoj nato po svojem prihodu v stolnico, kjer je v sta-rostovskem jeziku podelil ljud-stvu blagoslov.

Prvi v Jugoslaviji zgrajen brod.

V Beogradu so dne 2. oktobra izpustili v vodo prvi brod, zgrajen v Jugoslaviji. Zgradil ga je Rus Sirotnik, ki je bil nekak na Volgi lastnik 150 ladij in 800 šlepov. V teku petih mesecev se zgradila še dva močnejša remorkerja.

Baronica Gisl von Gisslingen pri Pašicu.

Ministrski predsednik Nikola Pašić baronico Gisl von Gisslin-gen, soprogo zadnjega avstro-ogr-skega poslanika v Beogradu baro-na Gisla von Gisslingen, ki je leta 1914. izročil avstro-ogrski ultimāt srbski vladi. Zanimivo je, da sta baron Gisl in njegova žena sedaj jugoslovanska državljana. Baron Gisl živi nekje na Štajerskem v bližini Radgone.

Izšel je

"Slovensko-Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je znanstvene, poučne in zabavne vse-bine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. :

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH

POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajt-jega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem neuporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojne.

"GLAS NARODA" - 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Morski razbojnik.

Spisal kapitan Frederick Marryat.

(Konec.)

Takšno je bilo jedro te povesti, kolikor se je nanašala na nesrečno mater teh dveh mladih mož, ki sta po hitrem prečitavanju sedela z roko v roki in v žalostnem molku. Ta molk je pa kmalu pretrgalo sto in sto vprašanj, ki jih je stavil Edvard bratu glede vsega, česar se je mogel spominjati o svoji nesrečni materi. In Francisco je tudi pripovedoval vso zgodbo svojega viharnega življenja.

"Kar se tiče zakladov", je dejal Francisco, "jih ne morem vzeti v svojo last."

"Ne, in jih tudi ne smeš", je odgovoril Edvard, "last so tisti, ki so ujeli razbojniško ladjo; morajo se kot plen razdeliti mednje. Nikdar se ne smeš dotakniti niti belica. Jaz bom, vsaj tako se naadam, vtiaknil v žep lep del teh zakladov. Vendar pa obdrži in shrani te listine, ker so naslovljene nate."

Admiral je zvedel vse posameznosti te pomenljive sodne razprave in je postal po Edvarda s sporočilom, da ga bo kaj veselilo, ako ga pride obiskat s svojim bratom, kadar jima bo drago. Prav tako je povabil hčer španskega guvernerja, ki jo je hotel imeti za svojo varovanko, dokler ostane v Port Royalu. To ponudbo je Klara sprejela z veseljem in drugod na razpolago najboljše sobe in primerno postrežbo.

"Templemore", je dejal admiral, "bojim se, da vas moram poslati na Porto Rico poročat guvernerja, da je njegova hči na varnem."

"Želel bi, da bi rajši poslali koga drugega, jaz pa ji v tem zagotovo nisem njo sročeno."

"Kaj? Poročiti se hočete z njo? Hm! Lepo mnenje imate o samem sebi! Počakajte vendar, dokler ne postanete kapitan!"

"Upam, da mi ne bo treba dolgo čakati na to", je odgovoril Edvard skromno.

"No, le polagoma", je dejal admiral, "niste mi še omenili, da imate zapiske o zakladih, ki so skrivni na onih otokih."

"Moj brat jih ima, ne jaz."

"Poslati moramo ponje. Mislim, da je najbolje, če greste vi, Edvard. Francisco, vi pa morate z njim."

"Rad", je odgovoril Francisco smehoma; "toda moje mnenje je, da bi rajši počakali, dokler Edvard ne postane kapitan. Žena in zakladi nam pridejo k njemu obenem. Mislim, da mu ne smem izročiti onih listin pred poročnim dnem."

"Na mojo čast", je rekel kapitan Manly, "želim, Templemore, da bi dobil svoje imenovanje k kmalu; zakaj zdi se mi, da je zelo mnogo odvisna od tega sreča mlade gospe, moj delež pri plenu in admiralaova osmina. Res, admiral, to je javna stvar, in prepričan sem, da Edvard zasluži povznanje."

"In jaz tudi, Manly", je odgovoril admiral, "in da dokazem svojo resno misel, prihaja tukaj mr. Hadley z imenovanjem. Samo nekaj malega je še treba, da je popolno."

"In to, mislim, je vaš podpis, admiral", je odgovoril Manly ter prijel za pero in ga podal svojemu predstojniku.

"Tako je!" je odgovoril admiral ter se podpisal na listino; "sedaj pa ni treba ničesar več. Kapitan Templemore, čestitam vam!"

Edvard se je globoko poklonil, njegov rdeči obraz pa je kazal srčno zadovoljnost.

"Jaz ne morem dati imenovanja, admiral", je rekel Francisco ter mu izročil neke papirje, "toda dati mu morem navodila — in videli boste, da nisem malenkostna — zakaj zdi se mi, da je zaklad velike vrednosti."

"Bog me blagoslovi, Manly! Ko napoči dan, morate odpluti!" je vzkliknil admiral. "No, to je zadost, da se nahodi v vaši ladji. Evo tu — čitajte — potem pa napišite svoja navodila ter jim priložite prepis tega."

"To bi moralo biti moje premoženje", je dejal Francisco ter se žalostno nasmehal, "toda ne bi se ga rad dotaknil."

"Prav dobro, mladenič! Imeni-

ten nazor! A mi nismo tako popolnoma natančni", je rekel admiral. "Kje pa je mlada gospiča? Sporočite ji, da je obed že pripravljen."

Stirinajst dni po tem pogovoru se je vrnil kapitan Templemore z zakladom; "Enterprise" pa se je pod poveljstvom nekega drugega častnika povrnila iz Porto Rica ter prinesla guvernerjev odgovor na admiralaovo pismo, v katerem ga je bil obvestil, kako je Edvard otel njegovo hčer. Pismo je bilo polno zahvale do admirala in poklonov do Edvarda. In kar je še bolj važno, obsevalo je tudi potrdilo k zvezi mladega častnika z njegovo hčerjo.

Nekako šest tednov po tem važnem pogovoru je mr. Witherington, čitajoč ogromen zavoj pisma v svoji zajtrkovalni sobi v Finbury Square, tako močno potegnil za zvonec, da je imel Jonatan svojega gospodarja skoro za zblaznega. Ta misel ga ni pa prav nič izpodbujala, da bi se bil požuril in delal hitreje svoje svečane in umerjene korake. Pokazal se je pri vratih, ne da bi bil izpregovoril besede.

"Zakaj se vendar ta človek ni odzval na moje zvonjenje?" je zakričal mr. Witherington.

"Tukaj sem!", je dejal Jonatan svečano.

"Torej tukaj si! A bes te pletaj! Prihajaš semkaj, kakor bi bil samo še kak duh kletarja! Kdo pa misliš, da pride semkaj, Jonatan?"

"Ne morem povedati, gospod."

"Ali jaz morem, ti stari svečani tepec! Edvard pride sem! Naravnost domov pride!"

"Ali bo spal v svoji navadni sobi?" je vprašal vedno mirni Jonatan.

"Ne. Najboljše spalnico zanj! Veš, Jonatan, oženjen je — kapitan je postal — kapitan Templemore!"

"Da, gospod!"

"In našel je svojega brata, Jonatan! Brata dvojčka!"

"Da, gospod!"

"Brata Franca — o katerem se je mislilo, da se je izgubil. A to je dolga povest, Jonatan, in jako čudovita! — Njegova uboga mati je že davno mrtva!"

"In eoelo quies! (V nebesih je mir!)" je dejal Jonatan ter pogledal proti nebu.

"Toda njegov brat se je zopet našel!"

"Resurgam! (Vstanem zopet!)" je dejal kletar.

"V desetih dneh bo tukaj — torej glej, da vse pripraviš, Jonatan! Bog blagoslovi tvojo dušo!" je nadaljeval stari Witherington; "skoraj ne vem, kje mi glava stoji. Ona je Spanka, Jonatan!"

"Kdo, gospod?"

"Kdo? No — žena kapitana Templemore, in njega so kot morskega razbojnika postavili pred sodišče!"

"Koga, gospod?"

"Koga? Vendar njegovega brata, Franca! Jonatan, ti si star, zabiti norec!"

"Ali zapovedujete še kaj drugega, gospod?"

"Ne — ne — to bodi dovolj — odidi!"

In tri tedne po tem pogovoru so se kapitan, gospa Templemoreva in njegov brat Francisco ustanovili v hiši na veliko veselje mr. Witheringtona, ki se je že zdavnaj naveličal samotarstva in starega služabnika Jonatana.

Brata-dvojčka sta mu bila v veselje in radost na stare dni. Zatisnila sta mu v naru očih — razdelila njegov blagoslov in njegovo veliko imovino — in tako se konča naša povest o morskem razbojniku.

VABILO

K IGRI IN VESELILOI

Tem potom se vabi vse rojake in rojakinje iz Greater New Yorka k igranju igre "Stari Iliza", katere priredi Slov. pevsko in dramsko društvo "Domovina" v nedeljo 4. novembra 1923 v dvorani na 62 St. Mark's Place v New Yorku. Začetek predstave točno ob 5. uri popoldne. Po igri prost zabava. Za mnogobroju obisk se priporoča dr. "Domovina".

(2x 24431-10)

Tri angleške besede.

Henry Bordeaux.

— Ali ste se naučili onih treh angleških besed? — je vprašala Mary de Laurene svojega izvoljenega čestilca, Jeana Seravala, — onih treh angleških besed meni v radost!

— Tri besede, da, — se je Jean zasmehal, — ne ene več.

— Hitro mi jih povejte.

— Takoj. Slajše bodo, če vam jih izrečem ob zapadajočem večeru.

Parnik Montreaux je zapuščal ženevsko pristanišče. Mlada človeka sta stala zadaj na mostiču in zrla na oddaljujoče se mesto, ki se je potapljalo v zlati prah avgustovega solca. Celo živo zidovje katedrale sv. Petra je bilo kakor v plamenih.

Pojdiva tjakaj, — je namignila Mary, — tam bova na boljšem. Slišim zvoke Alessandrovega orkestra, ki svira "An der schoenen, blauen Donau".

Tam bova na boljšem, je pomislilo — tam bova sama. — Dekle je potovalo v spremstvu svojega očeta, ki pa ji ni bil prav nič v napoto. Ta "oče" je bil videti še precej mlad in je skrbno pazil na svojo obleko; prav zdaj se je nahajal v družbi treh dam, katerih ena je bila dosti čedna.

Mary in Jean, ki je vedel, da se bo moral drugega dne ločiti od svoje ljubljene, in ki ni imel moči, da se od te ljubke dekle lepo poslovijo, sta odšla mimo gruče godbenikov, ki jih je obdajal krožek poslušalcev, in sta obstala na pročelju ladje.

Ona se je okrenila k njemu in mu laskavo dejala: — No, izpregovorite mi sedaj one tri besede!

Objela ga je z nežnim pogledom in ga ohrabril, in še pristavila: — Povejte mi jih zdaj, saj zato sva prišla semkaj!

On se ji je radosten nasmehnil: — Mislim sem, da sva prišla poslušat godbo.

— Tudi zaradi godbe sva prišla semkaj, seveda, — je odvrnila smehljaje. Nenadoma je dvignila roke, prišla za svoj slamsnik, ki ga je obletaval veter.

— Pazite, — je dejal, — odneslo vas bo kot galeba.

— O, in vi me boste pridržali?

— Z obema rokama, kot vaš slamsnik.

Ona pa ni pozabila prvotnega vprašanja ter je ponovila: — Odločite se, čakam na one tri besede!

Toda, da je izgovorila ta stavek, je morala stopnjati svoj glas. Mladenec pa si je mislil: — Vendar jih ne bom tu zaklical, v splošno veselost teh goslačev! — in je, obotavljaje se, previdno odvrnil: — V eter bi jih odnesel, toda te tri besede so tako dragocene, da jih ne bi želel izgubiti. Saj vam jih takoj poročem, takoj ko bo tišina in nežnost.

Oba sta se prepustila lahnemu ritmu legevalca v resnici pa pravzaprav nista poslušala te godbe, temveč neko staro pesem, ki se jima je zdela nova. Ona je navidez zrla pred se na jezero, ki se je daljšalo in daljšalo kot majhno morje. V resnici pa je dekle zrla v svoje srce in se je divila pravkaršnemu odkritju. Do danes se je lahko prepuščala življenju, ki ni od nje terjalo ničesar, nobenega napora, nikake žrtve, a zato se tu-

di ni zavedala, da bi jo bila usoda kaj odlikovala. Za njene — vsled tako lagotnega življenja — postale kratkovide oči je pomel svet presrečno mladino, ki je nje edino delo ljubimkanje. Niti sanjala ni ne, da so nekateri ljudje bedni, ali pa da imajo že čez štirideset let. Pričakovanje ljubosti ji je meje sveta premaknilo malo dalje. Zdaj je prav omalovažujoče motrila stvari, ki sicer očarajo: lepe obleke, ples, godbo in poklone. Celo sladolez iz vanilije in citrone, kar je zelo ljubila, bi je ne raztresel. V mehki zamišljenosti jo je opajala neka živa, pa neznamna slast. On je resno motril to ljubko dekle, ki strla njegov ponos. Ni se več smehljaj, temveč mislil je na one tri angleške besede, ki jih ji bo povedal. — Njegovo pravo življenje je trajalo šele mesec dni. Se je li še spominjal pohodov po Sudanu in Tonkingu in svojega službovanja pri kolonialnem ministrstvu, kjer je bil častnik mornariškega topništva? V Evjani je spremenil svojo bolno mater, ki ji je zdravnik predpisal lahno vodo. Tu je tudi našel na gospici Mary de Laurene, v katero se je kot na vso moč zaljubil, ker je bila svežih in lahno pordelih lic kot vrtnica, ker se je ponasjala s svojimi modrimi, drznimi očmi in se je odlikovala po neobičajnosti in jasnosti in odkritosrčnosti govora, ter ji je povsem nedostajal vsak smisel za koketnost, saj je mnogo mikavnejše vplivala njena naravna priprostost.

Prve dni je ostajal bolj v ozadju; bil je ves očaran, prevzet, oplašen. Ona ga je s čudežno silo privlačevala. V njegovih očeh je opazila skrito moč in gorečo strast, ki jo je očarala. Vendar pa ni ubogal vseh njenih želje, ni pritrjeval vsakemu mnenju te lepe razvajenke in jo je včasih celo pokaral. Toda koder se ji je posrečilo, da mu je ugajala, jo je to nadalo z neizmernim veseljem. Od dneva, ko ga e prvič zagledala, torej že mesec dni se je v njej odigraval stalen boj med svetskimi običaji, ki so ji narekovali mero in red v čustvovanju, in med hrepnenjem, da bi spoznala življenje, ki je bilo razgibanejšo od njenega. Sličila je mornarjem, ki radi jadrajo po neznanim morju. Njemu je bilo določeno, da odpotuje jutri, in zato je sklenil, d a se ji na poslednji poti okrog jezera razodene. Kaj ga ni mar ona ojunčila, ko mu je neprestano izkazovala posebno naklonjenost? Zakaj bi ne sprejela njegove ponudbe, da mu postane žena, ki ga bo na življenjski poti spremljala? . . .

Toda v hipu, ko naj bi spregovorila, ga je obšla neodločnost, zakaj njegov premoženje ni bilo veliko. Ali ga je dekle dovolj ljubilo, da bi se zadovoljilo živeti z njim tudi manj razkošno? Ali bi se ona raje ne odločila za kateregakoli čestilca, ki so jo — na njegovo veliko jezo — obkrožali?

Parnik je čvrsto rezal jezerske valove. Zdaj je orkester sviral za potnike drugega razreda, a do najvišjega mostiča je bilo čuti le režeče zvoke flavte. Mlada človeka sta sklenila oditi z mostu, kjer ni od nje terjalo ničesar, nobenega napora, nikake žrtve, a zato se tu-

klop in zrla staro, zakanjano mesto Nyon sredi preleste pokrajine. Toda za ves čar prirode se nista dosti zmenila. Le s težavo je Mary prenašala ta molk, ki se je Jean vanj pogrezal.

— Jutri se povrneta v Pariz? — je slednjič izpregovorila in prikužno pristavila: — Ah, škoda!

— In da bi odločno strla tovarišvo molčecnost, ki jo je s strahom opazala v njegovih očeh, se je poskušala: — Drugi mesec pridem tudi jaz v vaš Pariz. Neka moja prijateljica bo namreč napravila veliko naumnost — poročila se bo, in biti moram zraven.

— Kako neumnost? — je Jean odvrnil povsem raztreseno ter se takoj prebudi iz sanjarenja.

— Da, poročila se bo z mladeničem, ki je brez premoženja, in, kar je še hušje, povrhutega je on zdravnik, ki bo ves dan odsoten, včasih celo vso noč.

— Toda čemu pravite, da je to neumnost? — je ponovil mladi prijatelj, ki ga je zadeva hipno paznimala, — se li morda ne ljubita?

Srepa in ostro jo je pogledal v oči. Mary pa ni pozabila te hipne in skoro nasilne pozornosti; odgovorila je: — O, nasprotno, celo obožujeta se!

— Potem pa vas ne razumem?

— O, takoj me boste razumeli. Njeni roditelji — Helena ji je ime — ji ne dajo več kot pettisot frankov rente, njen mali zdravnik, ki je šele začetnik, pa ima komaj tolikšne prejemke. Tako življenje je bedno. Prisiljena bo, da najame stanovanje za dvatisoč frankov.

On ji je le kratko odgovoril, kar je značilo njegovo nezadovoljnost, ki je pa ni uplašila. Po svoji materi Angležinji je podedovala zdravo računajoče mišljenje in zato je povsem trezno zaključila: — Zelo nesrečna bosta, to je njihovo lastno delo.

— Ste prepričani?

— Seveda! Za ljubezen je treba ugodnosti in udobnosti. Preračunila sem, koliko stane življenje v Parizu.

— O, tako!

— Da, letno je treba najmanj tridesettisoč frankov.

— Najmanj? — je pritrtil Jean Seraval z nekoliko ironično resnobo, ki je dekle ni moglo razumeti.

— Saj vam lahko dokazem s točnimi številkami, — je pristavila.

— Hvala, saj vam verujem. Njihov razgovor je postal blazno zaviti. Mary je vnovič ponudila: — Da, bedno bosta živela.

— O, njihova revščina je pač le relativna, — je nasprotoval mladi prijatelj, — mnogo ljudi izhaja s še manjšimi dohodki.

— Mislite?

— Dobro vem. Poleg tega pa vedite, da bistvenih stvari sploh ni treba kupiti. Lepota neba, vode in gozdov je izven cene. Čar današnjega večera. . . koliko stane?

— Čas imava, da se naslajava, — je odgovorila Mary; — premoženje pa nam to omogoča.

— In če ni denarja, kot naprimer pri onem parku?

— Tedaj se človek ne sme poročiti.

Sledajo trditve iz izreka z neko posebno skrbnostjo, da bi dovolj jasno oblikovala resnico.

Medtem pa je parnik že pustil za seboj Thonon, ki je ležal na visokem obrežju v okrilju zelenjaja. Že je bilo videti kraj Evian. Vetril se je poleg, zato sta oba ostala na krovu. Spomnila se je, da bo moral Jean Seraval, njen prijatelj Jean, jutri odpotovati.

Solnce se je nagibalo v zaton, bil je ta trenutek, ki prevzame svetlobo, predno ugame, neizmerno mehko. Valovi so radostno vztrepetavali pod ljubkim božanjem zraka.

Mary se je ozrla v svojega spremljevalca. Na njegovem obrazu je opazila pretresljivo otožnost. Vsa zavzeta, skoraj prestrašena je zašepetala: — Kaj vam je?

— Meni? Ničesar.

Toda ona je čutila, da je njegovo srce žalostno, da ji je bil vzrok še neznan.

Morebiti je ona povzročila s svojimi nepremišljenimi, toda nedolžnimi besedami to globoko in nenadno melanholijo.

Skušala se je otresti mučne vzne mirljivosti, ki jo je obšla:

— Torej recite mi zdaj vaše tri besede.

Komaj pojavivši se nasmeh ji je ostal nedovršen.

Jean je malomarno odvrnil: — Nimam jih več. Najbrže so potonile v jezerski globini, — in takoj nato je brezbržno pristavil: — Ne žalujte po njih, te tri besede so bile brezkoristne.

Zdaj je razumela. Z neskončno nežnim pogledom je objela svojega prijatelja, ki se ji je zdaj zadel lep in ponosit, in e pomislila — a prepozno — kako sladko bi bilo ležati v njegovem naročju, žrtvovati se mu, zaupati mu vse, prav vse.

In one pozabljeni tri angleške besede so ji prišle na jezik. Ah, če bi mu jih zaklicala, zaklicala vneto in zatajujoče!

Pa se ni upala — — —

Od zdaj sta govorila le vsakdanje, brezpomembno. Strogo sta zaprla svoja srca drug pred drugim. Ljubezen se ju je hipoma dotaknila, ljubezen — neizprosna boginja, ki se veseli svojih žrtev. Tako sta preživela ta večer: ugibala in premišljala asta o ceni in vrednosti življenja, namesto da bi resnično živela. Niti ona, niti on se nista upala pretrgati zastora, ki je zakrival skrivnost treh besedi: "I love you!"

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

VABILO.

Slov. pevsko društvo "Zvon" v Forest City, Pa., vjudno vabi vse rojake in rojakinje iz Forest City in okolice na JESENSKO VESE-LICO, katera se vrši v soboto 27. oktobra zvečer v društvenih prostorih na Grand Ave., Forest City. Da bo vsak dobil dovolj za v želodec, bo skrbel odbor. Godbo pa bodo oskrbovali z domačimi poskočnicami tamburaši društva "Zvona". Torej na veselo svidenje v soboto 27. okt. zvečer!

A. Kužnik, tajnik.

(24-26-10)

LEPO POSESTVO Z GOSTILNO NA PRODAJ.

Leži zraven kolodvora, pol ure od Mokronoga v Sloveniji. Obstoji iz hiše, gospodarskega poslopja, njive in vrta. V hiši se nahaja dobro obiskovana gostilna; ima 5 sob, 3 kleti in vse potrebne pritlikline. Posestvo je pripravno tudi za vsako drugo obrt. Nastopi se lahko takoj. Cena okrog 2000 dolarjev. — Na prodaj je tudi prav lepo posestvo četrte ure od Novega mesta. Prodajalec Jernej Fabjan, gostilničar in mesar, Novo mesto, Slovenija, Jugoslavija.

(24-25-10)

POTOVALNI ZASTOPNIKI, kateri so pooblašeni nabirati naročnine za "Glas Naroda", so: Joseph Černe, Anton Simčič in Joseph Smalzel. Upravišтво.

PAIN-EXPELLER

Mazilo velikega slovesa. Za obolenje sklepov in mišic. Zoper bolečine v prahu in hrbtu. Če spravi revmatizem vase mišice v klopč. Za pomirjenje bolečin, aketičnih izbojstev nevrologije. Za izpuške in odranjenja. Zoper bolečine in bolečine. Vdrgnite ga — preprosto bolečino.

Imajte pri rokah steklenico — nikdar ne veste, kdaj jo boste rabili.

35 in 70c. steklenica v lekarnah F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Prav vsakdo—

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi v "Glas Naroda".

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

— I love you!

ČAROVNICA.

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

30

(Nadaljevanje.)

— Pasaal, prosim te, nikar ne bodi tak. Nikar ne govori tako. Ni še vsega konec.

— Da, zame je vse končano.

— Nikar ne. Vedno se še da znova začeti. Objela ga je in začela šepetaje govoriti:

— Ker te neizmerno ljubim, te ne morem videti žalostnega in tako brez poguma. Morda je nekoliko moja krivda, da si tako nesrečen. Nikar ne taji, kajti jaz predobro vem. Ali hočeš, Pasaal, da se ločiva? Bova že dobila kak vzrok. Potem se lahko poročiš s svojo sestro. Bogat boš postal, ugleden mož boš, in pri prihodnjih volitvah boš prav lahko prodril. Ti boš srečen, moj dragi Pasaal in jaz tudi mogoče ne bom preveč trpela. Sicer je pa moje trpljenje povsem moja stvar. Poslušaj, Pasaal, ali se hočeš ločiti od mene?

Pogledal jo je presenečeno in začuden.

Iz njenih žalostnih temnih oči je odsevala neizmerna nežnost. Ustnice so ji drgetale kot da bi imela vsak trenutek izbruhniti v jok.

— Ka govoriš, Melanija? — jo je vprašal ostro in oči so se mu zalesketale. — O ločitvi govoriš ti, ki me tako ljubiš?

— Pasaal — to je resnica. Prisegam, da je to resnica. Vse sem natančno premislila. Izprevidela sem namreč, da sem jaz edina ovira tvojega napredka. Star si še eninideset let, in kakor hitro boš bogat, ti bodo vse poti odprte. V bogastvu boš pozabil težke dneve, pozabil boš tudi na svojo prvo ženo, na svojo ubogo Melanijo, ki bi ti rada dala bogastva vsega sveta, pa ti ni mogla dati drugega kot svoje sreče, svoje uboge, ljubezni prekipajoče sreče.

— Molči, molči — je rekel in jo objel. — Ti si svetnica. Ti ne zaslužiš samo, da bi te ljubil, tebe bi moral oboževati. Jaz te ljubim, moja dobra Melanija, jaz te obožujem.

— Torej nočeš? — je rekla napol žalostno in napol veselo.

— Ne, jaz nočem — je vzkliknil. — Skupaj bova prenašala nesrečo. Svet mi ne bo mogel storiti drugega kot me zavidati, da imam tebe. Moj Bog, koliko si pretrpela zastran mene.

Pokril jo je s poljubi, in ona je vsa zažarela v neskončni sreči.

— No, ker me hočeš obdržati, bova pa skupaj ostala. Verjemi, da bi mi bilo težko ločiti se od tebe.

Med strastnim poljubljanjem je šepetala: — Hvala, hvala.

Naenkrat je pa dvignila glavo. Blizal se je velik hrum. Zunaj se je moralo nekaj posebnega zgoditi.

— Kaj pa imajo? — je vprašal Pasaal.

Hujše so kričali in ploskali. V kričanje se je mešalo ropotanje s kotli, pokrovmami in drugo posodo.

Pasaal je stopil na hodnik.

— Pojdi sem, Melanija, bova videla kaj je.

Na hodniku sta srečala pokovnika.

— Kaj pa je? — Ali se banda še ni izdijala?

Pasaal je hotel iti v pisarno, toda oče mu je nasvetoval, naj gre rajši v sprejemnico, kjer ni bilo na oknih zagrijal.

— Pa ne stopi preblizu okna. In tudi luči ne smeš prižgati. Ljudje so zdvijani. Bog ve, kaj se še lahko pripeti.

Melanija ga je prišla za roko. Šla sta skupaj v nerazsvetljeno sobo. Strahoma se je pritiskala k njemu.

— Moj Bog, kakšna množica! Zakaj tako kriče? Kam beži vse to?

Čutila je, da trese Pasaalova roka v njeni.

— Prihajajo, prihajajo! — so kričali.

— Ali imajo slavnatega moža?

— Da, pa še velikega.

Ko je slišal polkovnik besedi "slamnati mož", je zaklel. Slamnati mož predstavlja poraženega kandidata.

— Prokleta banda! — se je jezil polkovnik.

Prijel je sina za roko ter mu zapovedal: — Pojdi v svojo sobo in se ne prikaži več. In tudi ti, Melanija!

Pasaal pa ni hotel iti v svojo sobo. Hotel je ostati ter videti vse. Žarečih oči se je približal oknu.

— Pasaal — jaz se bojim — je zamrmrala Melanija. — Prosim te, Pasaal, ubogaj svojega očeta.

Kljub temu jo je pa gnala neka silna radovednost proti oknu.

Na vsak način se je skušala prepričati, kaj se godi na ulici.

Množica ni več letela proti levi. Vse se je stiskalo kot da bi hotelo napraviti prostor veliki posebnosti.

Ljudje so dvigali roke ter kričali. Prišla je množica s lampijončki. Dospeli so do polkovnikove hiše.

— Bojim se — je rekla Melanija tiho ter se še bolj stisnila h Pasaalu.

Za lampijoni so nosili nosilnico, na kateri je bil velikanski slamnati mož. Da bi pa vsakdo vedel, ko ga predstavlja, je imel na prsih ogromno tablo z napisom "Aubier".

Pasaal se je stresel.

— Pojdi ven, pojdi ven — je ponovil polkovnik.

— Ne, tukaj bom ostal, proketo — je sikal. — Okno bom odprl.

Toda polkovnik ga je potegnil nazaj.

— Nesrečen, kaj ti ne pade v glavo? Kamniali te bodo.

Dva fanta sta udrihala s palicami po slamnatem možu, da je bilo groza.

— Prokleta drhal! — je proklinjal Pasaal.

Melanija in polkovnik sta ga hotela pridržati, ga odtrgati od okna, da bi ne sledil s pogledom tej grdi igri, toda on se ju je otrešel.

— Pustita me, pustita me! To je nezasišno! In kako bi bili ponižni, če bi bil jaz izvoljen. Prah bi mi polizali s čevljev. Prokleti psi!

Bil je razburjen do skrajnosti.

Zunaj so pa vedno bolj udrihali po slamnatem možu. Bili so ga s palicami, cokoljami in metalni kamenje vanj.

Neki mladi človek je dregnil slavnatega moža z gorečo bakljo, da se je unel.

Veselo je prikipele do viška. Ljudje so se objemali in kričali: Živela republika!

— V reko z njim!

— Da, so zatulili. V reko z njim, v vodo z njim!

Sprevod se je odpravil proti reki. Še dolgo časa je bilo slišati petje in rjovenje.

— Prokleta svojati — je ponovil Pasaal in jeze jokal.

(Dalje prihodnjik.)

Nasvet glede delavskih kompenzacij.

(Jugoslovanski Oddelek F.L.S.)

Industrijski komisar države New York Bernard L. Shientag je pripravil letak, vsebujoč navodila, spisana v najbolj enostavnem jeziku, v katerih se razlaga, kako naj poškodovani delavci postopajo, da si zagotovijo odškodnino v zmislu zakona o delavskih kompenzacijah. Ta letak bo razdeljen po vseh tovarnah in državah New York. "Kaj treba napraviti, ako je kdo poškodovan na delu," — tak je naslov teh navodil ki je bil pripravljen zlasti za one delavce, ki ne znajo dosti o kompenzacijskem zakonu in ki so le malo večji angleščini. Navodila so bila prevedena v razne druge jezike. Navodila navajajo sledečih osmih točk, ki naj si jih vsak delavec v državi New York zapomni:

1. Obvesti svojega delodajaleca takoj in to pisмено; povej mu, kdaj, kje in kako si bil poškodovan. Zahtevaj od njega zdravnika. Izroči ali daj izročiti to obvestilo delodajalcu osebno ali pošlji po registrirani pošti. Pošlji po pošti prepis tega obvestila državnemu Labor Departmentu. Ako ne obvestiš delodajaleca v roku tridesetih dni po nezgodi, utegneš izgubiti pravico do odškodnine.

2. Ako delodajalec ne priskrbi zdravnika, ko si ga naprosil za to, pokliči svojega lastnega zdravnika in delodajalec bo moral plačati zanj.

3. Kakor hitro mogoče, vlož pri Labor Department svojo prošnjo za kompenzacijo. Ako ne vložiš te prošnje tekom leta dni, utegneš izgubiti pravico do odškodnine. Prošnjo se sestavlja s tem, da se izpolnijo predpisane tiskovine. Ako delodajalec ti ne more dati take tiskovine, piši po njo na urad Labor Departmenta. Ako tvoja nezgoda ne spada pod delavski kompenzacijski zakon, te obvestijo o tem.

4. Pravico imaš do zdravniške oskrbe dokler jo potrebuješ. Nimaš pravice do kompenzacije, ako nisi onesposobljen za več od dveh tednov; pač pa imaš pravico do kompenzacije tudi v slučaju, da si bil onesposobljen za manj od dveh tednov in celo potem, ko si povrnil na delo, ako te je nezgoda prisilila delati za manjšo plačo, ako je oslabila tvoj vid ali sluh, ako je pokazila tvoje lice ali ako ti je povzročila kako stalno poškodbo ali otroplost prsta, roke ali katerega drugega dela telesa.

5. Varujte se "runnerjev" — neodgovornih ljudi, ki ti vsiljujejo svoje posredovanje in ki se po krivem bahajo, da so v stanu priskrbeti ti več odškodnine, ako jim kaj plačaš. Zastopniki organizacij pa so vpravičeni posredovalci za svoje članke.

6. Ko te Labor Department obvesti o zaslišanju o tvoji stvari, pojdi na to zaslišanje. Isto se vrši v tvojo korist.

7. Zakon zahteva, da mora delodajalec biti zavarovan za delavske kompenzacije. On mora v svoji delavnici nabiti na vidno mesto naznanilo o tem; glej za to naznanilo.

8. Labor Department bi bo pomagal, da dobiš vso kompenzacijo.

Za informacije o kompenzacijskem zakonu, o svoji nezgodi, o svojih pritožbah prijavi se osebno ali piši najbližjemu uradu Labor Departmenta. Taki uradi so: v New Yorku (125 E. 27. St.); v Albany (v kapitolu); v Syracuse (120 Jefferson Street); v Rochester (134 South Ave) in v Buffalo (Iroquois Building, 37 Church Street). Izreži si te naslove; utegneš jih porabiti.

Napad na profesorja.

V Osičku je neki Dragotin Štibil v neki gostilni razmisljal ter začel razbijati kozarce in steklenice. Ko ga je sin gostilničarke profesor Živković skušal pomiriti, je nasilnež potegnil nož in z njim sunil profesorja v desno pravo stran. Profesor Živković je bil v težkem stanju prepeljan v bolnico. Štibil je bil aretiran.

Poraz Nemčije.

Malokdaj se v svetovni zgodovini zgodi, da znajo sodobniki kak zgodovinski pojav pravilno oceniti; to lahko naredijo šele poznejši rodovi, ki so jim vsi zaključki na razpolago. So pa dogodki, ki so tako jasni in glasni, da jih vidi in sliši vsak, in mu jih je treba le pravilno raztolmačiti. Med te prvovrstne zgodovinske dogodke ne pregledne dalekosežnosti spada sedanjí nemški poraz v vprašanju Poruhirja. In ni preveč, če se o tem govori dvakrat ali trikrat, mi smo priča nečesa, kar je doletelo dosedaj malokateri rod. Skoraj bi bile na mestu tudi zdaj tiste slavne besede: — Danes se začne nova zgodovina, in vi boste lahko rekli, da ste bili zraven. —

Drugič tekom par let je bila Nemčija poražena; drugi poraz je bil hujši od prvega; drugi se je Nemcem ponesrečil z največjimi žrtvami vojevaní poskus, dobiti na svojo stran javno mnenje sveta. Tragika obstoji v tem, da je šla Nemčija že v prvi boj brez treh edine, ki bi ji mogle izboljšati zmagi: brez politične priprave, brez gospodarske in tudi brez vojaške. Kajti s šestnajstimi podmorniki hoteli uničiti tako pomorsko silo, kakor je Anglija. —

kaj se to pravi? Potem je šla drugič v boj brez orožja, a z istimi napakami; manjkali ji je pregled, napadno je cenila moč nasprotnika, vrhute je bila pa popolnoma pasivna, tako v diplomatičnem kakor v finančnem oziru. Poslužila se je novega sredstva, velikanskega splošnega štrajka in pasivnega odpora; a tudi veliki štrajki ne morejo večno trpeti in upornost je podlegla zunanemu pritisku in notranji denarni katastrofi. Devet mesecev se je bil gigantski boj, končal se s priznanjem popolnega poraza in zvoki mrtvaškega zvoznika na pogrebni poti. Dočim je pa prvi poraz povzročila zmaga vse entente, je zmagala sedaj samo Francija, in zato je polom Nemčije tudi tem strašnejši. Nobenega nima, ki bi ji stal ob strani; naj govori prvi angleški minister kar hoče, naj daje še tako dobre nasvete, Francija gre hladnokrvno svojo notno naprej, in tudi Washington ji prav nič ne imponira. To je tisto, kar je treba prav posebno poudariti. Francija je danes kljub majhnemu številu prebivalstva prva država v Evropi, ona lahko naredi, kar hoče. Diktirala bo drugi mir v Versaillesu, diktirala ga bo sama, drugi ga bodo samo podpisali. Sploh vidimo od svetovne vojne sem prikrit, a ljut boj med — Francijo in Anglijo, bodisi glede Nemčije, kakor glede Orienta; doslej je vselej zmagala Francija. Lloyd George je nekoč rekel, da

bo pozval Francijo pred svetovno razsodišče kot večno ogroževalko miru in da zaradi nje svet še ni umirjen. — Ne smemo pustiti, da bi jezna Nemčija oborožila lačno Rusijo! —

Sedaj Nemčija zaenkrat na to ne more misliti, mora uporabiti vse moči doma. Tu ji grozi tretji poraz, domača vojska; ta bi jo zadavila in Evropa bi ne imela drugega opravka, kakor napraviti ji nagrobni napis: Finis Germaniae. Mi še ne vemo, v kako važnem zgodovinskem času živimo.

Nove stavbe v Sarajevu.

V Sarajevu se že s'toraj deset let ni ničesar gradilo. Letos pa je stavbena delavnost znatno oživel. Zgradilo se je 26 novih hiš, 35 "bosenskih hiš", 170 hiš pa se je adaptiralo oziroma dvignilo za eno nadstropje.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je naš moč, oziroma oče, sin in brat

ANTON ZUPANČIČ

po kratki in mučni bolezni v nedeljo 7. oktobra umrl; pokopan je bil 10. okt. na slovensko pokopališče sv. Jožefa.

Tem potopu se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam stali na strani v času bolezni in smrti. Posebno se zahvaljujemo družinam: Anton Železnikar st., Bartol Zaverl, Lovrene Železnikar, John Zupančič, Mrs. Josipini Miklič, Mrs. Matildi Ostanek in Miss Ani Geršman. Nadalje se zahvaljujemo za darovane vence L. Kotarju, Ant. Železnikarju, Fr. Žigonu, Ig. Blatniku, pev. društvu "Naprej", faranom iz Čateza, društvu Najsv. Imena in društvu sv. Lovrenea. Zahvaljujemo se č. g. Rev. F. M. Jevniku za njegov trud v bolezni in za lepe pogrebne obrede in pevskemu društvu "Naprej" za zapete žalostinke. Še enkrat prisrčno na hvala vsem!

Ti pa, dragi mož, oziroma oče, sin in brat, počivaj v miru in na svidenje nad zvezdami!

Forest City, Pa., 15. oktobra 1923.

Žalujoči ostali: Fannie Zupančič, žena. Joseph, Tony in Frank, sinovi. Molly in Rosie, hčeri. V Forest City, Pa. Ignace, Frank in Leopold, bratje. Amalia, sestra. V Clevelandu, Ohio. Anton in Lucija Zupančič, stariši v Čatezu.

MOŠKI ZAKLITJE se Proti nalezljivim SANYKIT Nalivati ali nalobiti na prizadeto mesto. PREPREČBA ZA MOŠKE Velika tuba 25c. Kiti (40) 5c. V lekarnah ali San-Y-Kit Dept. B 92 Beekman St., New York Pišite za okoliščine.

Išla je nova izdaja

'PESMARIGA GLAZBENE MATICE'

Zbori za štiri moške glasove.

Uredil MATEJ HUBAD

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje sledeče pesmi z notami:

1. Na dan; 2. res očeni bi se; 3. Kazen; 4. Kmečka pesem; 5. Vasovalec; 6. Na trgu; 7. Pesem o beli hišici; 8. Prošnja; 9. Dan slovanski; 10. Tihl veter od morja; 11. Še ena; 12. Povejte, ve planine; 13. Sijaj, solnce; 14. Lahko noč; 15. Deklica mila; 16. Slanca; 17. Vabilo; 18. Pastirček; 19. Rodmarin; 20. Cerkvica; 21. Prošnja; 22. Imel sem ljubi dve; 23. Danica; 24. Savska; 25. Obleček; 26. Planinska roč; 27. Hercegovska; 28. Ljubzen in pomlad; 29. Rožica i slavulj; 30. Naša svezda; 31. Lahko noč; 32. Pod noč; 33. Kaj bi te prašal; 34. Boše pravde; 35. Na grob; 36. Nad svezdami; 37. Vabilo; 38. Usilil nas; 39. Na morju; 40. Pastir; 41. Slovenska zemlja; 42. Barčica; 43. Obleček; 44. Utopljena; 45. Potniki na okno; 46. Glas Grobovu; 47. Katrica; 48. Deklica, ti si jokala; 49. Jas bi rad rad dečih rož; 50. Zdravica; 51. V mraku; 52. Lepa naša domovina; 53. Vrgel se povrne; 54. Vinska; 55. Oj dekle, kaj si tak žalostna; 56. Slanca; 57. Oj, te mlinar; 58. Pojdaj v ruto; 59. Slovenec, Srb, Hrvat; 60. Naša svezda; 61. V slovo; 62. Izgubljen cvet; 63. Sanak spava; 64. Glejte, kako umira pravični; 65. Naprej; 66. Kje dom je moj; 67. Hey Sloveni; 71. Domovini; 72. Sokolska; 73. Jadransko morje; 74. Popotnikova pesem; 75. Domovina; 76. Slovenski svet, ti si krasen; 77. U boj; 78. Večer na Savi; 79. Zrinoko, Frankopanka; 80. Što čutiš, Srbije tužni; 81. Pobratimija; 82. Pomlad in jesen; 84. V tihl noč; 85. Milica; 86. Njoi; 87. Njega ni; 88. Pod oknom; 89. Prva Ljubzen; 90. Lahko noč; 91. Pri oknu sva molče slonela; 92. Strunam; 93. Slovo; 94. Strunam; 95. Prošnja; 96. V ljubem si ostala kraj; 97. Pod oknom; 98. Ljubzen in pomlad; 99. Lahko noč; 100. Rastanek; 101. Srečanje; 102. Tam, gdje stoji; 103. Prejla.

Cena s poštnino \$3.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street

New York

Kretanje parnikov - Shipping News

27. oktobra:	Homeric, Cherbourg; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg; Bremen; Vendam, Boulogne.	14. novembra:	Paris, Havre; Zealand, Cherbourg; Pres. Adams, Cherbourg; York, Bremen.
30. oktobra:	Resolute, Cherbourg, Hamburg; Mauretania, Cherbourg.	15. novembra:	Westphalia, Hamburg.
31. oktobra:	Pittsburgh, Cherbourg, Bremen; Bremen, Bremen; America, Genoa; Bevedere, Trst.	17. novembra:	America, Cherbourg, Bremen; Orduna, Cherbourg, Hamburg; Chicago, Havre; Ryndam, Boulogne; Muenchen, Bremen.
1. novembra:	Hansa, Hamburg.	20. novembra:	Dullio, Genoa.
novembra:	Majestic, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Pres. Fillmore, Bremen.	21. novembra:	Canpolc, Cherbourg, Bremen; Pres. Van Buren, Cherbourg.
novembra:	Berengaria, Cherbourg.	22. novembra:	Mount Clay, Hamburg.
novembra:	Belgenland, Cherbourg; Suffren, Havre; Pres. Folk, Cherbourg; Seydlitz, Bremen; Conte Rosso, Genoa.	24. novembra:	Majestic, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Ohio, Cherbourg, Hamburg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; New Amsterdam, Bourgne; Tyrrenia, Cherbourg.
novembra:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg, Hamburg.	27. novembra:	Berengaria, Cherbourg.
10. novembra:	Leviathan, Cherbourg; Martha Washington, Trst; Olympic, Cherbourg; Derflinger, Bremen; Orea, Cherbourg, Hamburg; Albania, Cherbourg.	28. novembra:	Pres. Garfield, Cherbourg.
3. novembra:	Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg, Hamburg.	29. novembra:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg; Mongolia, Hamburg.
		6. novembra:	President Wilson, Trst.
		decembra:	Leviathan, Cherbourg; La Savole, Havre; Olympic, Cherbourg; Vendam, Boulogne.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique

V ali IZ JUGOSLAVIJE
Kupite vsaj prej plačane karte s svojim sorodnikom za naše črte.

WHITE STAR LINE
New York — Cherbourg
Majestic 3. nov.; 24. nov.; 15. dec.
(Največji parnik na svetu)
Olympic 10. nov.; 1. dec.; 1. mar.

AMERICAN LINE Joint WHITE STAR LINE Service
New York — Cherbourg — Hamburg
Mongolia 25. okt.; 29. nov.
Minnekahda (3. razred) 1. nov.
Pittsburgh 8. nov.; Canopic 23. nov.

RED STAR LINE
New York — Cherbourg — Antwerp
Belgenland 7. nov.; Gotthard 14. nov.
Zeeland 21. nov.; 5. jan.

Dobra hrana. Zaprti prostori.
Velika javna zbirališča. Oglašite se pri lokalnem agentu ali pri
PASSENGER DEPARTMENT
No. 1. Broadway New York.

POZDRAV.
Pred svojim odhodom s parnikom "Paris" pozdravljam vse svoje prijatelje in znanee na Thomas, W. Va. Se posebej pozdravljam Franka Kotnika in družino ter vse one, ki so me spremljale na kolodvor. Pozdravljam tudi Franka Koejana in Franka Logarja ter juna želim obilo uspeha. Obenem se zahvaljujem tvečki Frank Sakser State Bank za potrebo ter jo vsem rojakom priporočam. — Anton Perše, na potu v St. Rupert.

IZPLAČILA AMERIŠKIH DOLARJH.
V Jugoslaviji — se more izplačati dolarje le potnik v Ameriko proti predložitvi od ameriške konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov. To je približno \$200. — za enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali nam pa na novo naroči izplačati naznanil mizek v dinarjih.

Nadalje se nam zli umestno pripomniti, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kaznijo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadne ameriške čke v domovino. Ti pa nikakor niso pripravljeni za ljudi na deželi, ker so banke oddaljene in izplačajo take čke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim putem v dinarjih, kateri so jim izplačajo na manjši post. Jres neprilik.

Tudi se nabavo potnega lista — (pasa) je najpriljavneje poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriške konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za rame listine in potni list se pa lahko plača tudi s dinarji.

V Italiji in zasledenem osemlju — so veljavne povsem drugačne odredbe ter lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega zneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznici označiti vidno: Izplačati le, ako naslovnik potuje.

Vseled naraščajočih stroškov smo se morali odločiti prevredniti pristojbino za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do \$25. računamo po 75 centov; od \$25. naprej po \$1. to je po 3 cente od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: Izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York City

POZOR čitatelji.
Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem
Uprava "Glas Naroda"

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.
K DOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih znamore dati vsled naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki še niso ameriški državljani, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svoje iz starega kraja.
Kdor želi dobiti sorodnika ali pa svojca iz starega kraja, naj nam piše za pojasnila in navodila, Jugoslovanska letna kvota znaša 6426 novih priseljencev.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu JADRANSKA BANKA tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

BAVNOKAR JE IŠLA
NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja Vsebuje 3